

**NOGOMETNI / FUDBALSKI SAVEZ
BOSNE I HERCEGOVINE**

PRAVILNIK

**o bezbjednosti na međunarodnim utakmicama
i utakmicama saveznog stepena takmičenja NS/FS BiH**

Sarajevo, februar/veljača 2014. godine

Na osnovu člana 35. Statuta Nogometnog/Fudbalskog Saveza Bosne i Hercegovine, Izvršni odbor NS/FS BiH, na sjednici održanoj 06.02.2014. godine, donio je slijedeći

P R A V I L N I K

o bezbjednosti na međunarodnim utakmicama i utakmicama saveznog stepena takmičenja NS/FS BiH

UVODNE NAPOMENE

Član 1.

Odredbe ovog Pravilnika obavezne su za sve klubove saveznog stepena takmičenja, organizatore međunarodnih utakmica u okviru takmičenja UEFA-e i FIFA-e i međunarodnih prijateljskih utakmica u Bosni i Hercegovini, a odnose se na mjere predostrožnosti koje treba poduzeti da bi se obezbjedila bezbjednost/sigurnost na i oko stadiona.

Odredbe su usaglašene na zakonskim propisima o bezbjednosti, sigurnosnim i bezbjedonosnim propisima UEFA-e i FIFA-e i Evropskom konvencijom o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, posebno na nogometnim/fudbalskim utakmicama.

Član 2.

Klubovi, organizatori utakmica moraju učiniti sve da bi obezbijedili održavanje reda i sigurnosti, na i oko stadiona - prije, tokom i poslije utakmice. Pod ozbiljnim narušavanjem reda i sigurnosti i neprihvatljivim ponašanjem gledalaca na utakmicama smatra se:

- a) fizički napad na učesnike sportske priredbe;
- b) fizički obračun između učesnika na sportskoj priredbi;
- c) bacanje na sportski teren ili u gledalište predmeta koji mogu da ugroze život, fizički integritet lica ili imovinu;
- d) isticanje obilježja, transparenata, te izvikivanje slogana kojima se podstiče raska, vjerska, nacionalna ili druga netrpeljivost i mržnja, odnosno čiji je sadržaj uvrijedljiv ili nepristojan, a što može da dovede do fizičkih sukoba navijača ili drugih učesnika te ugrozi život ili integritet lica odnosno oštećenje ili uništenje imovine;
- e) oštećivanje sportskog objekta, opreme, uređaja i instalacija na sportskom objektu na kome se održava sportska priredba;
- f) izazivanje nereda prilikom dolaska, odnosno odlaska sa sportskog objekta ili u sportskom objektu, ometanje toka sportske priredbe ili ugrožavanje bezbjednosti učesnika sportske priredbe ili trećih lica.
- g) neovlašćeni ulazak na sportski teren;
- h) neovlašćeni ulazak u službene prostorije i službene prolaze sportskog objekta na kome se održava sportska priredba;
- i) unošenje u sportski objekat i upotreba alkohola ili drugih opojnih sredstava;
- j) unošenje u sportski objekat odnosno korišćenje pirotehničkih sredstava i drugih predmeta i sredstava kojima može da se ugrozi bezbjednost učesnika u sportskoj priredbi ili ometa njen tok;
- k) neovlašćen ulazak u dio gledališta sportskog objekta namijenjen suparničkim navijačima.

Član 3.

Nepridržavanje odredbi ovog Pravilnika povlači disciplinsku odgovornost klubova u skladu sa Disciplinskim pravilnikom NS/FS BiH.

PRIJAVA ODIGRAVANJA UTAKMICE

Član 4.

Prijava za održavanje javnog skupa-utakmice podnosi se Policijskoj upravi Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno nadležnom organu unutrašnjih poslova na čijoj teritoriji se utakmica treba odigrati, a na osnovu Zakona o javnom okupljanju. Prijava za odigravanje utakmice podnosi se najkasnije 72 sata prije odigravanja utakmice, ako to nije regulisano nadležnim Zakonom o javnom okupljanju.

Član 5.

Prijava za odigravanje utakmice treba da sadrži naziv i sjedište kluba organizatora, naziv i sjedište kluba-gosta, mjesto, dan i vrijeme odigravanja utakmice, predviđene mjere osiguranja, podatke o načinu na koji je organizovana redarska služba, broj redara i njihove lične podatke, kao i lične podatke voditelja osiguranja.

NOGOMETNE/FUDBALSKE UTAKMICE

Član 6.

Sve utakmice u takmičenjima FIFA-e, UEFA-e i saveznog ranga takmičenja, na osnovu bezbjednosnih razloga, razvrstavaju se na:

- utakmice visokog rizika
- utakmice normalnog rizika

Utakmicama visokog rizika smatraju se slijedeće utakmice:

- a) Sve utakmice reprezentativne selekcije i klupske međunarodne utakmice (prijateljski mečevi, utakmice kvalifikacionih turnira za evropsko i svjetsko prvenstvo, klupski mečevi UEFA-inih takmičenja);
- b) Sve utakmice koje privlače pažnju velikog broja stranih državljana (stranci na školovanju, privremenom radu, pripadnici međunarodnih civilnih i vojnih organizacija na radu u BiH, navijači gostujuće ekipe u okviru klupskih takmičenja UEFA-e i drugi);
- c) Sve utakmice između klubova čiji je rivalitet poznat od ranije, odnosno ukoliko između njihovih navijača postoje antagonizmi i netrpeljivost.
- d) Sve utakmice za koje se ocjenjuje da će broj navijača gostujuće ekipe biti veći od 10% kapaciteta stadiona;
- e) Sve utakmice koje ukazuju na objektivnu opasnost od nacionalističkih ekscesa i negativnih ponašanja većih grupa gledalaca (stanje pogoršanih međunacionalnih odnosa i slično);
- f) Sve druge utakmice za koje, na osnovu realnih saznanja o mogućim ekscesima i neredima, Komisija za bezbjednost NS/FS BiH procjeni da spadaju u utakmice visokog rizika.

Utakmicama normalnog rizika smatraju se sve utakmice, koje se ne smatraju utakmicama visokog rizika, prema kriterijima navedenim u predhodnom stavu.

Član 7.

Utakmice visokog rizika iz prethodnog člana proglašava NS/FS BiH tj. Komitet za stadione i bezbjednost uz koordinaciju organa za takmičenje.

Utakmice visokog rizika može indirektno proglasiti i nadležni policijski organ nalažući dodatne mjere osiguranja.

Član 8.

Komisija za stadione i bezbjednost NS/FS BiH aktivno učestvuje u organizaciji utakmica reprezentativnih selekcija sa bezbjedonosnog aspekta.

Klubovi iz okvira NS/FS BiH koji organiziraju međunarodne utakmice (prijateljske i zvanične UEFA utakmice) obavezni su konsultovati Komisiju za stadione i bezbjednost NS/FS BiH po bezbjedonosnim aspektima organizacije takve utakmice.

STADIONI

Član 9.

Stadioni za odigravanje međunarodnih utakmica moraju odgovarati UEFA-inim propisima o stadionskoj infrastrukturi, a stadioni za odigravanje utakmica Premijer lige BiH moraju odgovarati infrastrukturnim kriterijumima iz Pravilnika o licenciranju klubova za učešće u takmičenju Premijer lige BiH.

Stadioni za odigravanje utakmica nižih rangova takmičenja moraju odgovarati uslovima iz propozicija tih takmičenja.

ULAZNICE

Član 10.

Za sve utakmice štampanje i prodaja ulaznica moraju biti strogo kontrolisani. Klub-organizator odgovoran je za prodaju i distribuciju ulaznica.

Član 11.

Svaki klub-organizator utakmice dužan je na zahtjev kluba-gosta obezbjediti najmanje 5% ukupnog kapaciteta stadiona isključivo za gostujuće navijače i to u odvojenoj i bezbjednoj zoni.

Ukoliko odvojena zona zauzima i više od 5% ukupnog kapaciteta stadiona, gostujućem klubu, odnosno njegovim navijačima, mora se staviti na raspolaganje i ovaj veći broj mjesta.

Dogovor o preuzimanju ulaznica između dva kluba mora biti sačinjen u pismenoj formi i sadržavati:

- odgovorne osobe oba kluba zadužene za primopredaju ulaznica;
- način plaćanja.

Nije dopušteno da se poslovi iz prethodnog stava prenose na predstavnike navijačkih skupina.

Član 12.

Gostujući klub mora kontaktirati sa klubom-domaćinom o broju potrebnih ulaznica najmanje sedam dana prije datuma odigravanja utakmice.

Gostujući klub, koji je zahtijevao dodjeljivanje ulaznica na kompletnoj ili djelimično odvojenoj zoni, mora klubu domaćinu vratiti neiskorištene ulaznice, bez plaćanja.

Međutim, ukoliko je gostujući klub zahtijevao određeni broj ulaznica van odvojene zone, dužan je izvršiti uplatu za cijeli kontingent ulaznica, bez obzira da li je gostujući klub prodao sve ulaznice.

Član 13.

Gostujući klub ima pravo dobiti do 50 ulaznica prve ili druge kategorije, ili obje kategorije zajedno, za svoje VIP navijače i sponzore.

Dogovor o plaćanju ovih ulaznica ili vraćanju neiskorištenih ulaznica ove vrste mora se sačiniti u pismenoj formi prije dostave ulaznica.

Član 14.

Klub-organizator dužan je preuzeti sve mjere protiv falsifikovanja ulaznica.

Ukoliko klub-organizator ima saznanja da je došlo do štampanja falsifikovanih ulaznica, ili da bi moglo doći do prometa falsifikovanih ulaznica, treba odmah stupiti u kontakt s policijom.

Član 15.

Ukoliko se dva kluba drugačije ne dogovore, cijena ulaznica za navijače gostujućeg tima ne smije prekoračiti cijenu ulaznica istog ili sličnog kvaliteta, koje se prodaju navijačima domaćeg tima.

Član 16.

Ulaznica mora gledaocu obezbijediti sve relevantne informacije kao što su naziv takmičenja, imena timova učesnika, naziv stadiona, datum i čas početka utakmice i jasno obilježje lokacije sjedišta (sektor, red, sjedište, broj).

MJERE NA STADIONU

Član 17.

Na stadionu klubova Premijer lige, pored redovnog godišnjeg pregleda od strane Administracije za licenciranje klubova NS/FS BiH, može biti u toku prvenstva izvršena inspekcija od strane Komisije za bezbjednost i stadione NS/FS BiH, a na stadionima klubova prvih entitetskih liga od strane komisija za bezbjednost i stadione entitetskih saveza.

Stadion za odigravanje međunarodnih utakmica mora imati Certifikat o bezbjednosti stadiona (UEFA obrazac) koji ovjerava nadležni policijski organ u čijoj zoni odgovornosti se nalazi predmetni stadion.

Certifikat o bezbjednosti stadiona sadrži mjere kontrole stabilnosti građevinskih konstrukcija (tribine, krovovi, stubovi reflektorske rasvjete i dr.), ispravnosti elektro i gromobranskih instalacija, protivpožarne zaštite, ispravnosti opreme za hitnu pomoć gledalaca, higijensko-tehničke ispravnosti toaleta i drugih prostorija, tehničke ispravnosti ograda, barijera, kapija i koridora itd.

Uputstvo o izdavanju Certifikata o bezbjednosti stadiona donosi Komitet za stadione i bezbjednost, na prijedlog koordinatora za infrastrukturu, stadione i bezbjednost NS/FS BiH.

Certifikat o sigurnosti i bezbjednosti stadiona ne smije biti stariji od 1 (jedne) godine.

Član 18.

Klub organizator dužan je izraditi, u suradnji sa nadležnom policijskom upravom, plan obezbjeđenja utakmice (unutar i van stadiona) za slučaj utakmica sa normalnim i visokim rizikom.

Klub-organizator je dužan imati plan evakuacije stadiona, odobren od lokalne Policijske uprave.

Član 19.

Klub-organizator je dužan odrediti voditelja osiguranja, kao osobu nadležnu za sva pitanja bezbjednosti i sigurnosti na stadionu u sklopu organizacije utakmice. Voditelj osiguranja može biti:

- a) Osoba koja je dio uprave-administracije kluba;
- b) Osoba ili kompanije za zaštitu izvan uprave-administracije kluba sa mandatom kluba datom kroz pisani ugovor;
- c) Osoba koja zadovoljava kriterij a) ili b) i koja je licencirana od strane Komisije za bezbjednost NS/FS BiH za klubove Premijer lige BiH, a za ostale klubove od strane komisija za bezbjednost entitetskih saveza.

Voditelj osiguranja mora imati prethodno radno iskustvo u stvarima vezanim za organizaciju utakmice, kontrolu masa, sigurnost i bezbjednost na stadionima, javni red i mir i sl.

Član 20.

Zadaci voditelja osiguranja su:

- Izrada planova obezbjeđenja utakmice;
- Biti odgovoran za plan evakuacije i strategije sigurnosti i bezbjednosti kluba;
- Biti odgovoran za organizaciju hitne medicinske pomoći;
- Redovno testiranje i nadzor svih sigurnosnih standarda;
- Biti odgovoran za imenovanje i obuku redara;
- Saradnja sa lokalnim policijskim i drugim lokalnim organima vlasti, po pitanju sigurnosti;
- Održavanje tijesnih kontakata sa navijačima kluba i upoznavanje sa običajima i sklonostima istih;
- Identificiranje i sastavljanje spiska problematičnih pojedinaca i grupa navijača; (prethodna dva zadatka se ostvaruju u saradnji sa klupskim oficirom za vezu sa navijačima)
- Održavanje veza sa kolegama koje se bave istim poslom u drugim klubovima, u vezi utakmica koje se igraju na domaćem terenu i u gostima;
- Izrade redovnih i dopunskih izvještaja prema nadležnoj komisiji za bezbjednost.

Član 21.

Klub-organizator dužan je obezbjediti odgovarajuću prostoriju na stadionu, u kojoj će se prije početka utakmice održati sastanak predstavnika klubova, delegata, sudija voditelja osiguranja, predstavnika policije, medicinske službe, a u skladu sa uputstvom nadležnog organa NS/FS BiH o organizovanju takvih sastanaka.

Član 22.

Klub-organizator dužan je obezbjediti na stadionu jednu kontrolnu sobu, koja osigurava sveobuhvatan pogled na unutrašnjost stadiona.

Ova kontrolna soba služi za hitno okupljanje delegata, voditelja osiguranja, predstavnika oba kluba, kontrolora-člana komisije za bezbjednost, predstavnika policije, hitne pomoći i vatrogasaca u slučaju krizne situacije izazvane narušavanjem reda i sigurnosti opisanih u članu 2. ovog Pravilnika.

Na ovom okupljanju se donose mjere u cilju regularnog završetka utakmice, a one mogu uključivati i djelimično ili potpuno pražnjenje stadiona.

Član 23.

Stadion se mora čuvati od neovlaštenih upada u odgovarajućem periodu od jednog dana prije utakmice.

U cilju pronalaženja nedozvoljenih sredstava koje neovlaštena lica mogu unijeti na stadion prije ulaska gledalaca, neophodno je izvršiti efikasno bezbjedonosno čišćenje i pregled stadiona, te uklanjanje opasnih premeta i materijala unutar i oko stadiona (građevinski materijal, pirotehnička sredstva, staklena, metalna i plastična ambalaža, metalni i drveni nosači zastava i dr.).

Član 24.

Pripadnici policije, lica iz bezbjedonosne, medicinske, protivpožarne zaštite, kao i najavljiivač na javnom razglasu, moraju biti na svojim mjestima, na i oko stadiona, prije nego što se stadion otvori za gledaoce.

Navedena lica moraju biti prisutna na stadionu tokom cijelog perioda, dok gledaoci ne napuste stadion.

Član 25.

Svi prilazi stadionu moraju biti adekvatno obilježeni da bi na taj način uputili gledaoce do mjesta sa kojeg će posmatrati utakmicu. Svi ulazi s rampama i ulazna i izlazna vrata moraju biti u funkciji i njima moraju rukovati propisno osposobljena lica.

Cjelokupno sigurnosno osoblje i osoblje zaposleno na stadionu treba biti detaljno upoznato sa rasporedom objekata na stadionu, kao i sa sigurnosnom, kriznom i evakuacionom procedurom.

Član 26.

Za utakmice na kojim će u funkciji biti sistem razdvajanja gledalaca, strategiju razdvajanja trebaju zajedno sačiniti klub-organizator i nadležni policijski organ, zadužen za utakmicu.

Razdvajanje različitih navijačkih grupa treba započeti što je moguće dalje od stadiona, kako bi se spriječilo njihovo neželjeno miješanje na prilazima stadionu, ili neposredno pred stadionom.

Član 27.

Unutar stadiona gledaocima se mora onemogućiti da prelaze iz jednog sektora u drugi.

Ako je na istom sektoru potrebno razdvojiti dvije grupe gledalaca, razdvajanje među njima će se izvršiti nesavladivom preprekom ili ogradom, koju će kontrolisati snage sigurnosti, ili će se obezbjediti prostor zabranjen za prolaz, koji će se osloboditi od gledalaca i u koji će se smjestiti lica zadužena za sigurnost.

Član 28.

Igrače i službena lica neophodno je zaštititi od upada gledalaca na teren za igru. Zaštitu je moguće izvršiti na više načina, uključujući korištenje jedne od slijedećih mjera ili korištenjem kombinacije istih, zavisno od individualnih okolnosti:

- prisustvom policije i/ili lica bezbjednosti na, ili u blizini terena za igru;
- kanalom odgovarajuće širine i dubine;
- takvom konfiguracijom sjedišta, koja će učiniti nemogućim upad gledalaca iz prednjih redova na teren za igru;
- nepremostivim transparentnim paravanima, ili nepremostivim ogradama koji mogu biti fiksni, ili se mogu ukloniti ako nisu potrebni;

Bez obzira na način zaštite, za gledaoce se mora ugraditi neki od izlaza na teren za igru, u slučaju opasnosti, ukoliko je to potrebno.

Usvojeni način zaštite od upada gledalaca moraju odobriti nadležni organi MUP-a.

Član 29.

Svi prolazi i stepeništa u zoni u kojoj se nalaze gledaoci, sve kapije koje vode od gledališta do terena za igru, kao i sva izlazna vrata i kapije koje vode van stadiona, trebaju biti obilježeni svijetlo žutom bojom.

Svi javni hodnici, stepeništa i kapije moraju se čuvati od bilo kakvih blokada, koje bi mogle smetati slobodnom prolazu gledalaca. Sva izlazna vrata i kapije stadiona, kao i sve kapije koje vode od gledališta do terena za igru, moraju se otvarati sa strane suprotne gledalištu i moraju ostati otključani za vrijeme prisustva gledalaca na stadionu.

Član 30.

Nije dozvoljena javna prodaja ni distribucija alkoholnih pića unutar stadiona, niti u njegovoj blizini.

Sva bezalkoholna pića, koja se prodaju ili distribuiraju na stadionu, moraju se točiti u papirne ili plastične čaše, koje se ne mogu upotrijebiti za bilo kakvo opasno djelovanje.

Član 31.

Svaki stadion mora imati sistem javnog razglasa, koji se može čuti sasvim razgovjetno i koji može nadjačati buku mase izvan stadiona.

Zabranjeno je korištenje od strane navijačkih skupina internog razglasa, megafona, sirena i drugih uređaja koji izazivaju buku, nadjačavaju službeni sistem javnog razglasa i ometaju samu utakmicu.

Najavljivanje putem sistema javnog razglasa moraju biti strogo neutralnog karaktera. Sistem javnog razglasa ne smije se koristiti za političku propagandu, ne smije podržavati domaći tim, niti smije sadržavati nijedan oblik diskriminacije gostujućeg tima. Na stadionu mora postojati električni semafor sa mogućnošću ispisivanja važnih tekstualnih poruka gledaocima, ukoliko dođe do kvara na sistemu javnog razglasa.

Član 32.

Nikakve političke aktivnosti ne smiju se poduzimati unutar ili u neposrednoj blizini stadiona.

Klub-organizator utakmice, zajedno sa policijskim organima, trebaju spriječiti bilo kakva provokativna djelovanja koja poduzimaju gledaoci unutar ili u neposrednoj blizini stadiona (verbalne nacionalističke provokacije gledalaca upućene igračima ili protivničkim navijačima, provokativne i nacionalističke zastave, transparenti i sl.).

Ukoliko se takve aktivnosti pojave, klub-organizator utakmice i policijski organi, trebaju intervenisati putem sistema javnog razglasa, i upozoriti gledaoce na mogućnost privremenog ili potpunog prekida utakmice ili trebaju ukloniti uvredljivi materijal.

Redari na stadionu moraju upozoriti policijske organe na sve ozbiljne vidove nepriličnog ponašanja, uključujući i nacionalističke uvrede, tako da bi se počinilac odstranio sa stadiona, ukoliko tako policija odluči.

Član 33.

Nadležne Policijske uprave, u dogovoru sa klubom organizatorom utakmice, odlučuje o vremenu kada se trebaju otvoriti kapije stadiona za gledaoce.

Pri tome, treba uzeti u obzir slijedeće kriterije:

- očekivani broj gledalaca;
- očekivano vrijeme dolaska na stadion različitih grupa gledalaca;
- zabavljanje gledalaca na stadionu (zabava na terenu za igru, mogućnost za osvježavanje i dr.);
- prostor na raspolaganju van stadiona;
- mogućnost zabave van stadiona;
- strategije razdvajanja navijača van stadiona.

Član 34.

O strategiji razilaženja gledalaca po završetku utakmice mora se razgovarati na organizacionom sastanku prije utakmice.

Ukoliko predstavnik policije donese odluku da iz bezbjednosnih razloga jedna grupa gledalaca treba biti zadržana na stadionu dok se ostali navijači ne raziđu, onda se treba pridržavati slijedećih principa:

- obavijest o toj odluci treba odmah proslijediti preko sistema javnog razglasa i ponoviti je pred kraj utakmice;
- klub-organizator dužan je tokom perioda zadržavanja na stadionu gledaocima omogućiti pristup do objekta za osvježenje i sanitarnih objekata;
- gledaoce koji su zadržani na stadionu treba redovno obavještavati o ostatku vremena koje treba provesti u čekanju dok ne budu mogli napustiti stadion.

Član 35.

Unutar terena za igru, ili u njegovoj neposrednoj blizini, ništa ne smije predstavljati opasnost za igrače ili bilo koje drugo lice koje se po prirodi poslanalazi u zoni igre (npr. prskalice, sredstva za obilježavanje i dr.).

Ni pod kojim okolnostima reklamni panoi ne smiju biti locirani na mjestima, gdje bi mogli ugroziti igrače i službena lica. Reklamni panoi ne smiju biti postavljeni na način koji bi ometao gledaoce u slučaju hitne evakuacije u zonu za igranje.

Član 36.

Svaki stadion mora biti opremljen prostorijom za pružanje prve pomoći gledaocima kojima je potrebna medicinska pomoć.

Ukoliko ovo nije izvodivo tada treba obezbjediti dodatni broj mobilnih medicinskih ekipa.

Član 37.

Vozila za hitne intervencije, uključujući hitnu pomoć i vatrogasne mašine, moraju imati pristup terenu za igru.

Član 38.

Klub-organizator utakmice dužan je za gostujući klub i službena lica (sudije, delegat) obezbjediti slijedeći minimum parking mjesta:

- 1 parking mjesto za autobus
- 10 parking mjesta za automobile

Parking mjesta trebaju biti locirana neposredno kod svlačionica, izolovana od gledalaca. Prema mogućnostima, klub-organizator treba osigurati jednu zaštićenu zonu kojom igrači i službena lica mogu ući ili izaći sa stadiona bezbjedno, daleko od publike, medija ili neovlašćenih lica. Ukoliko nije moguće osigurati takve parking lokacije, službenici organa bezbjednosti moraju biti prisutni radi pružanja zaštite u dolasku i izlasku sa stadiona.

Parking prostore za domaće i gostujuće navijače potrebno je odvojiti.

Član 39.

Klub-organizator utakmice treba osigurati na stadionu odgovarajuća mjesta i usluge za hendikepirana lica.

Nije dozvoljeno hendikepirana lica smještati na stazu oko terena za igru.

Član 40.

Klub-organizator dužan je obezbjediti odgovarajuće uslove za rad predstavnika medija (novinara, foto-reportera i snimatelja). Mjesta za novinare moraju biti odvojena i bezbjedna od ostalih gledalaca.

Član 41.

Klub-organizator utakmice je dužan obezbjediti odgovarajuće polisu osiguranja za zdravstvene rizike, rizik od vatre i generalne nesreće i štete prouzrokovane od strane navijača na stadionu.

Ukoliko stadion nije svojina kluba-organizatora utakmice, neophodno je utvrditi i razgraničiti odgovornost vlasnika stadiona i kluba koji ga koristi u vezi sa obavezom zaključivanja ugovora o osiguranju lica i imovine.

MJERE VEZANE ZA NAVIJAČE

Član 42.

Klub-organizator treba kontaktirati sa nadležnim organima MUP-a i organizovanim klubovima navijača kako bi se poznati ili potencijalni izazivači nereda spriječili da dođu na utakmicu.

Član 43.

Klubovi trebaju zahtijevati od organizovanih klubova navijača da insistiraju na standardima pristojnog ponašanja svog članstva, uključujući i eliminaciju iz svog članstva lica koja se odaju bilo kojoj formi huliganstva ili asocijalnom ponašanju. Klubovi trebaju podsticati dobre odnose sa organizovanim klubovima svojih navijača, radeći sa njima prvenstveno na planu raspodjele ulaznica, organizaciji dolaska i boravka na stadionu, susretima igrača i zvaničnika kluba sa predstavnicima navijača, pomoći u organizaciji gostovanja, održavajući pri tome kontakt s njima, putem medija i drugih efikasnih sredstava komunikacije.

Član 44.

Kada se, iz sigurnosnih razloga, preporučuje da navijači ne putuju na utakmicu u gostima, klubovi trebaju učiniti sve da se takva preporuka ispoštuje.

Član 45.

Ako se očekuje da će na utakmicu u gostima (u zemlji ili inostranstvu) putovati više od 500 navijača, gostujući klub je dužan u saradnji sa navijačkim skupinama imenovati adekvatan broj redara koji će pratiti i pomagati navijačima tokom putovanja, na i sa borilišta i tokom utakmice, te održavati vezu između organa vlasti i navijača.

Član 46.

Klub-organizator utakmice mora obezbjediti da se gledaoci putem medija i drugih odgovarajućih sredstava komunikacije upoznaju i podsjete da na stadion ne smiju unositi zabranjene predmete i materije, da se trebaju ponašati na sportski i razumno uzdržan način, kao i na posljedice koje za nepridržavanje propisnog načina ponašanja može imati klub za koji navijaju. Klub ne može izbjeći odgovornost za ponašanje svojih navijača.

SARADNJA SA ORGANIMA MUP-a

Član 47.

Znatno prije utakmice klub-organizator mora se konsultovati sa organima nadležne Policijske uprave, da bi obezbjedili mjere, opisane u ovom Pravilniku, koje se moraju poduzeti u interesu sigurnosti i bezbjednosti.

Član 48.

U saradnji sa nadležnim organima MUP-a, klub organizator utakmice treba obezbjediti dovoljan broj policijskih snaga kojima će, gdje je to potrebno, asistirati osoblje za bezbjednost odgovarajuće kompanije-agencije, kako bi se suzbio svaki mogući početak nasilja ili javnog nereda. Klub-organizator, kao i gostujući klub dužni su civilnim i policijskim vlastima omogućiti odgovarajuće informacije vezane za utakmicu, navijače i sl.

Član 49.

Klub-organizator mora surađivati sa lokalnim policijskim vlastima da bi osigurali bezbjednost gostujućeg kluba tokom dolaska na utakmicu, za vrijeme utakmice i prilikom povratka sa utakmice.

EDUKACIJA I KONTROLA

Član 50.

Komisija za bezbjednost i stadione NS/FS BiH, koja je pomoćni savjetodavni organ IO NS/FS BiH, zadužena za propisivanje i poduzimanje mjera bezbjednosti na stadionima u odnosu na sve učesnike nogometne/fudbalske utakmice, permanentno će vršiti edukaciju odgovornih lica u klubovima saveznog ranga takmičenja, zaduženih za sigurnost i bezbjednost, na slijedeći način:

- organizovanjem seminara na temu bezbjednosti;
- izdavanjem brošura sa pozitivnim zakonskim propisima, preporukama UEFA i FIFA i sl.

- izdavanjem konkretnih odluka i upustava;
- licenciranje voditelja osiguranja.

Član 51.

Komiteta za stadione i bezbjednost NS/FS BiH je dužan, na osnovu sagledavanja stanja na terenu, vršiti izmjene i dopune ovog Pravilnika, a sve u cilju unapređenja i podizanja na što veći nivo mjera sigurnosti i bezbjednosti na stadionima.

Član 52.

Na pismeni zahtjev Komisije za bezbjednost i stadione NS/FS BiH, voditelj osiguranja će sačiniti i dopunski izvještaj sa dotične utakmice.

Član 53.

Na utakmice visokog rizika i druge utakmice po potrebi, Komitet za stadione i bezbjednost će slati svoje članove komiteta kao kontrolore, uz koordinaciju organa za takmičenje nadležnog saveza, a sve u cilju preduzimanja što efikasnijih mjera bezbjednosti propisanih ovim Pravilnikom.

Klub-organizator utakmice je obavezan kontroloru bezbjednosti, na njegov zahtjev, predložiti plan preduzetih mjera za bezbjedno i uspješno osiguranje utakmice i uvažiti sve eventualne primjedbe od strane kontrolora.

Kontrolor je dužan nakon obavljenog zadatka, dostaviti izvještaj nadležnom komitetu za bezbjednost.

Član 54.

Komiteta za stadione i bezbjednost može, po potrebi anagažovati stručne saradnike iz oblasti bezbjednosti.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55.

Izvršni odbor NS/FS BiH nadležan je da izdaje uputstva za primjenu ovog Pravilnika.

Član 56.

Pravilnik stupa na snagu i primjenjuje se 8 (osam) dana od dana objave u Službenom glasniku NS/FS BiH "Nogomet/Fudbal BiH".

Član 57.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o bezbjednosti na utakmicama saveznog stepena takmičenja NS BiH, donesenog 25. 06. 2013. godine.

Član 58.

Entitetski savezi su obavezni donijeti pravilnike o bezbjednosti za ostale stepene takmičenja, a u skladu sa ovim Pravilnikom.

PREDSJEDNIK
Elvedin Begić s.r.